

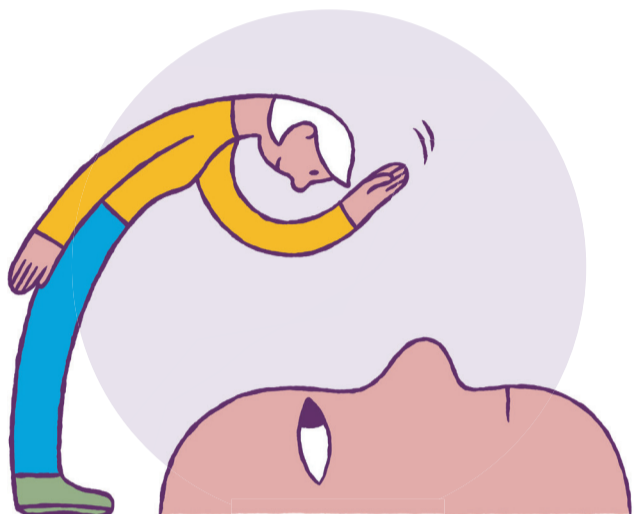

Vuosttaš veahkki morrašis

Mii lea Vuosttaš veahkki morrašis?

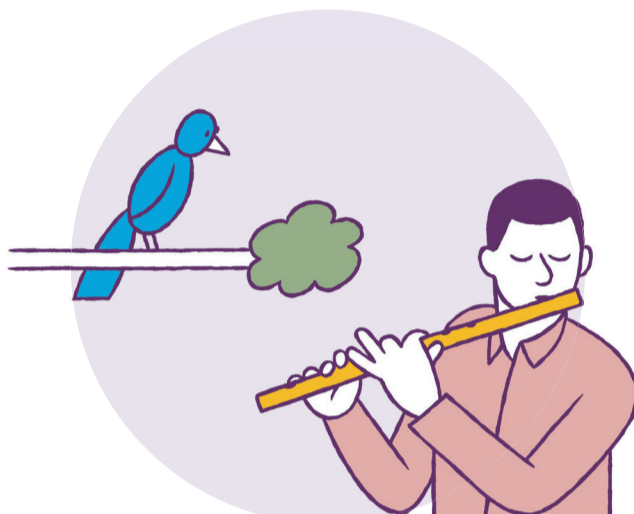
Li oktage dárbbáš lea okto morrašis. Danin lea girku čohkken jurdagiid ja konkrehta rávvagiid mat sáhttet leat veahkkin midjiide go mii leat morašteaddji searvvis. Moraš bávččagahtta, muhto go dan juogada earáiguin de dat geahppu. Girkus leat hárvánan deaivvadit olbmuiguin geat leat morrašis ja leat sidjiide doarjjan. Dát rávvagat leat jurddašuvvon veahkkin álgobáliid, go muhtin lea massán lagamučča.

Buohkat geat leat morrašis dovdet dan iešguđet ládje. Buot dát rávvagat eai heive buohkaide eai ge gávdno universála rávvagat. Danin soitet oallugat dovdat iežaset eahpesihkarin deaivvadettiin earáid morrašiin. Norgga girku doaivu dáid rávvagiid leat ávkin ja ahte dat ráhkkanahhtet olbmuid, nu ahte ii oktage báze okto morašit.

Váldde oktavuoda

Eat galgga dahkat morašteaddji ovddasvástá-dussan váldit oktavuoda. Eat mii dárbbáš dadjat “Ringge munnje jus lea juoga, lean dáppe” danin go morašteaddji ii veaje leahkit dat gii váldá oktavuoda. Dalle lea buoret ahte mii dadjat “Ringen dutnje disdaga fas, vástit jus nagodat”. Muhtumin eat oaččo mänge lágan vástádusa ja lea buorre nu, morašteaddji ii álo nagot vástit, muhto dalle mii sáhttit ringet, ođđasit ja ođđasit.

Botke jaskatvuoda

Mángasat dovdet váttisin váldit oktavuoda lagamuččain gii morašta. Maid galgga dadjat? Jurddaš jus šaddá dušše jaskatvuoda dahje olmmoš álgá čierut? Muhto ii leat dehálaš maid dadjat go mii fal botket jaskatvuoda. Ja muhtumin sms lea buoret čoavddus go ringen daningo soaitá leat álkit sihke sáddet ja vástit.

Atte saji

Dávjá leat mánggas geat morašit seammá olbmo oktanaga, gos buohkain lea leamaš oktavuoda ja historjá dainna gii lea jápmán. Lea dehálaš ahte mii diktit lagamus morašteaddji leahkit guovddázis ja eat álgge dovddahit min iežamet muittuid ja dovdduid. Mii fertet muitit diktit morašteaddji dovdduid, beroškeahhtá makkárat dat leat, leahkit guovddázis. Min jurdagat ja mitalusat nai leat dieđusge dehálaččat – muhto eai dehálepmosat.

Álggat

Lea buorre jus mii geat doarjut sáhttit leat dat geat evttohit áibbas árgabeaivválaš doaimma. Evttot gáfestallat, geahččat filmma dahje dušše fitnat váccašeamen. Mángasat geat morašit gáibidit bottu morrašis ja unnánaš dábálaš eallima. Dat gean mii bovdet soaitá biehttalit ja dat lea áibbas ortnegis, dehálaš lea ahte jearrat – ja duostat fas jearrat.

Leage lahka

Mángasat mis ballet bahkemis earáid ala ja dat dahká ahte eat váldde oktavuoda ollenge. Mii soaitit jurddašit ahte morašteaddji dárbbaha leahkit ráfis dahje ahte ferte vuordit veháš váldimis oktavuoda “dasságo bahámus lea meaddel”. Lea dehálaš ahte mii čielgasit čájehit ahte mii leat fáhtemis vai morašteaddji ii dovdda isolašuvvna, leat olggobealde dahje hilgojuvvon.

Leage gierdavaš

Juohke morašteaddjis lea iežas morašproseassa, masa mis dárbbáša leahkit ipmárdus ja gierdavašvuoda. Li galgga geahččalit “jedđet eret” morraša dahje duššástuvvat jus dat bistá. Morrašis ii leat “mañemus beavemearri” iige dábálaš dahje eahpedábálaš guhkes áigi mii gollá morašteamái. Muhtin áššiid dárbbáša oktageardánit muittašit, mitalit ja gearduhit, dat soaitá leat dehálaš oassi morraša ipmirdeames ja dikšumis.

